

УДК 811.11(410)'3

DOI: [https://doi.org/10.18524/2307–4604.2023.2\(51\).296821](https://doi.org/10.18524/2307–4604.2023.2(51).296821)

ЧАСТОТНІ ТА ТЕМПОРАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЯ ТИНЕЙДЖЕРІВ У БРИТАНСЬКІЙ І АМЕРИКАНСЬКІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ

Григораш В. С.

кандидат філологічних наук, доцент
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ORCID 0000–0003–0935–940X

Труханова Н. Л.

кандидат філологічних наук, доцент
Національний університет
«Одеська морська академія»
ORCID 0000–0003–2054–2301

Статтю присвячено дослідженню просодичних особливостей мовлення британських та американських тинейджерів. Поняття віку є основою соціально-го буття та має культурну специфіку. Вік визначає місце людини в суспільстві та трудовому колективі. Досягнення певних вікових позначок призводить до нових зобов'язань, прав та соціальних ролей. Вікові характеристики людини відображають її рух за індивідуальною життєвою траєкторією та відповідність соціальним нормам. Мовлення тинейджерів має певні інтонаційні особливості та своєрідну акцентуацію. Його просодичними особливостями є: посилення африкату, розтягування голосних, зміни в інтонації на певних ділянках синтагми. Дослідження мовлення молоді показують, що відступи від нормативних «еталонних» варіантів інтонаційних моделей стають досить поширеним явищем. У роботі використано комплексну методику аналізу та обробки мовного матеріалу, що включає метод інтонування, інструментально-фонетичний аналіз, статистичний метод обробки отриманих даних. Матеріалом дослідження слугували аудіозаписи спонтанного мовлення 24 тинейджерів, з яких 12 британських і 12 американських хлопців та дівчат віком від 14 до 17 років. Загальна тривалість аудіозаписів склала 33 хвилини. Встановлено спільні і відмінні частотні та темпоральні характеристики, які маркують мовлення двох груп тинейджерів. Мовлення британських тинейджерів маркується: ширшим діапазоном ЧОТ, повільнішим темпом мовлення, тобто меншою швидкістю мовлення та артикуляції, більшою паузальною насиченістю та середньою тривалістю пауз, переважанням коротких пауз та пауз середньої тривалості. Мовлення американських тинейджерів детермінується: вузьким діапазоном ЧОТ, швидшим темпом мовлення, тобто більшою швидкістю мовлення та артикуляції, меншою паузальною насиченістю,

більшою кількістю надкоротких пауз у порівнянні з мовленням британських тинейджерів.

Ключові слова: вік, просодичні характеристики мовлення, інструментально-фонетичний аналіз, частотний діапазон, швидкість артикуляції, паузальна насиченість.

PITCH AND TEMPORAL PECULIARITIES OF TEENAGERS' SPEECH IN BRITISH AND AMERICAN ENGLISH

Hryhorash V.

PhD, Associate Professor

Odesa I. I. Mechnikov National University

Troukhanova N.

PhD, Associate Professor

National University “Odesa Maritime Academy”

The present study intends to investigate the prosodic features of British and American Teenagers' Speech. The concept of age, being universal, is the basis of social existence and has cultural specificity. Age determines a person's place in society and workplace, and reaching certain age leads to new obligations, rights and social roles. Thus, a person's age characteristics reflect the movement along an individual life trajectory and compliance with social norms. The speech of young people is an interesting linguistic phenomenon and has certain intonation features, special accentuation. Among the prosodic features of the speech of young people, the strengthening of the affricate, vowel stretching, ascending or descending of intonation in certain parts of the syntagm are noted. Studies of young people's speech show that deviations from normative variants of intonation patterns are becoming a fairly common phenomenon. The work uses a complex methodology of analysis and processing of language material, which includes the method of building intonation curves, instrumental phonetic analysis, and statistical method of data processing. Audio recordings of spontaneous speech of 24 teenagers, of which 12 British and 12 American boys and girls aged 14 to 17, have served as the research material. The total duration of the audio recordings is 33 minutes. Common and distinctive pitch and temporal characteristics that mark the speech of two groups of teenagers have been established. The speech of British teenagers is marked by: a wider pitch range, a slower tempo of speech, i.e. a lower speech rate and articulation rate, greater pause saturation and average duration of pauses, the predominance of short pauses and pauses of medium duration. The speech of American teenagers is determined by: a narrower pitch range, a faster tempo of speech, i.e. a higher speech rate and articulation rate, less pause saturation, the prevalence short pauses compared to the speech of British teenagers.

Key words: age, prosodic characteristics of speech, instrumental phonetic analysis, pitch range, articulation rate, pause saturation.

Вступ. Мова в рамках нової когнітивної парадигми розглядається вченими як важливий аспект, що відкриває «вікно» у внутрішній світ людини та дозволяє отримати доступ до таємниць її когнітивних процесів. У фокусі лінгвістики знаходиться складна взаємодія мови і людини, яка є представником певного соціуму та окремим індивідом. Отже, у поле зору дослідників потрапляють екстралінгвістичні фактори, що зумовлюють зміни в поведінці мовця та охоплюють вивчення залежності комунікації від етнічної належності, гендеру, професії, освіти, віку, а також психофізіологічних особливостей носіїв мови.

До значущих екстралінгвістичних факторів слід віднести вік мовців. Вивчення мовлення дорослих носіїв мови має широкий науковий інтерес, що є закономірним, оскільки мовлення дорослих зазвичай служить еталоном мовної норми. Проте найменш дослідженим залишається мовлення тинейджерів. Існують підстави вважати, що комунікативна компетенція підлітків значно відрізняється від комунікативної компетенції людей інших вікових груп.

Тинейджери є важливою частиною суспільства. Вони перебувають в активному стані: пошуку себе; специфіки, тонкощів отримання необхідних навичок; прийомів і способів прийняття рішень; залучення в діяльне соціальне та суспільне життя. Все це й знаходить відображення в їхній мовній поведінці. На відміну від мовлення дорослих, мовлення тинейджерів піддається змінам та є цікавим об'єктом дослідження. Серед вітчизняних та зарубіжних науковців, які займаються проблемами дослідження просодичних вікових особливостей, слід виділити праці С. Білецької (2017), С. Е. Вагнер (2012), П. Екерт (2007), П. Ігнасіо (2011), Р. Камерона (2011), А. С. Тагліамонте (2016), Х. Хелфріча (1979) та інших.

Мовлення тинейджерів має певні інтонаційні особливості та своєрідну акцентуацію. Його просодичними особливостями є: посилення африкату, розтягування голосних, зміни в інтонації на певних ділянках синтагми. Дослідження мовлення молоді показують, що відступи від нормативних «еталонних» варіантів інтонаційних моделей стають досить поширеним явищем.

Об'єктом дослідження є монологічне мовлення британських та американських тинейджерів.

Предметом дослідження є просодичні вікові особливості мовлення британських та американських тинейджерів.

Основною **метою** роботи є визначення просодичних особливостей мовлення британських та американських тинейджерів, а також встановлення спільних та відмінних рис у межах досліджуваних груп.

Відповідно до мети в роботі було вирішено такі **завдання**:

1. Опрацювати вилучений звуковий матеріал, дослівно записати текст монологічних висловлювань.

2. Визначити частотні характеристики синтагм та фраз: 1) мінімальне значення рівня ЧОТ (в Гц); 2) максимальне значення рівня ЧОТ (в Гц); 3) середнє значення рівня ЧОТ (в Гц); 4) тональний діапазон (в Гц).

3. Визначити темпоральні характеристики синтагм та фраз: 1) кількість складів у фразах; 2) тривалість усіх пауз (в мс); 3) середньопаузальну тривалість (в мс); 4) тривалість міжпаузальної ділянки мовлення; 5) коефіцієнт паузації.

Матеріалом дослідження слугували аудіозаписи спонтанного мовлення 24 тинейджерів: 12 британських і 12 американських хлопців та дівчат віком від 14 до 17 років (записи Corpus of North American Spoken English та Bergen Corpus Of London Teenage Language). Загальна тривалість аудіозаписів склала 33 хвилини.

Методи дослідження. У дослідженні використано комплексну методику аналізу та обробки мовного матеріалу: 1) *метод інтонування* використовується для графічного відображення мовлення інформантів, що дозволяє більш детально вивчати інтонаційні особливості та їх роль у спілкуванні; 2) *інструментально-фонетичний аналіз* застосовується для об'єктивного опису фізичних характеристик мовлення та підтвердження результатів аудиторського аналізу. Цей метод надає об'єктивні дані та можливість кількісного аналізу; 3) *статистичний метод*, що полягає в математичній обробці й аналізі отриманих даних.

Використання цих методів у дослідженні сприяє глибшому розумінню фонетичних особливостей мовлення та досягненню поставленої мети.

Результати та обговорення

Основною метою інструментально-фонетичного дослідження є виявлення та вивчення на основі уривків з мовлення тинейджерів, носіїв британського та американського варіанта англійської мови, частотних і темпоральних характеристик.

У таблиці 1 представлено зміни діапазону ЧОТ та середнього рівня ЧОТ у мовленні британських та американських тинейджерів. Усі частотні особливості мовлення вимірювалися за допомогою програмного пакета PRAAT 6.4.02 (Boersma, Weenink).

Таблиця 1

Характеристики ЧОТ у мовленні тинейджерів

Територіальна належність	Гендерна належність	Частотні характеристики	
		Середній рівень ЧОТ (Гц)	Діапазон ЧОТ (Гц)
Британські тинейджери	чоловіки	125	178
	жінки	176	223
Американські тинейджери	чоловіки	137	165
	жінки	164	209

Результати дослідження частотних характеристик у мовленні тинейджерів унаочнюють, що найширший тональний діапазон у корпусі мовленнєвого матеріалу складає 223 Гц (мовлення жіночої групи інформантів з Великої Британії), найвужчий — 165 Гц (мовлення чоловічої групи американських тинейджерів). Загалом, діапазон жіночого мовлення є ширшим за діапазон чоловічого, що є загальноанглійською просодичною особливістю. Зазначимо також, що діапазон ЧОТ мовлення тинейджерів зі США є дещо вужчим, ніж діапазон ЧОТ тинейджерів з Великої Британії. Стосовно середнього рівня ЧОТ, зауважимо, що його значення є також вищим у жіночому мовленні обох досліджуваних груп. Середній рівень ЧОТ є вищим у жіночому мовленні мешканців Великої Британії, ніж у жіночому мовленні тинейджерів зі США.

Результати попередніх досліджень доводять, що темп мовлення є змінним не лише в мовленні окремих людей, але й у територіальних та регіональних варіантах тієї самої мови. У фонетичних розвідках терміни «speaking rate», «speech rate» та «articulation rate» зазвичай використовуються як взаємозамінні поняття для позначення темпу мовлення. У дослідженні використано два методи вимірювання цього параметру: один враховує паузи (згідно з визначенням Дж. Лейвера (Laver, 1994) — швидкість мовлення (speaking / speech rate), а інший виключає паузи (швидкість артикуляції — articulation rate). Однією з основних одиниць вимірювання є кількість складів за се-

кунду. Швидкість мовлення розраховується шляхом поділу загальної кількості складів на час звучання відповідного звукового фрагмента.

Результати визначення швидкості мовлення та швидкості артикуляції мовлення британських та американських тинейджерів представлено на рис. 1.

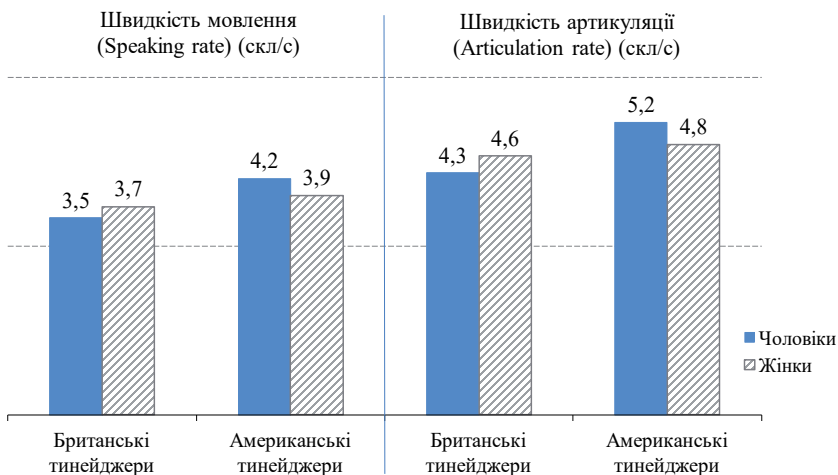

Рис. 1. Темп мовлення британських та американських тинейджерів

Згідно з результатами досліджень, представлених на рис. 1, зазначимо, що швидкість мовлення тинейджерів у розглянутих ситуаціях спілкування є високою, як це було встановлено і в інших попередніх дослідженнях (Fletcher, 2010; Laczky, 2019). Аналіз швидкості мовлення та швидкості артикуляції вказує на варіативність цієї характеристики в залежності від гендерної та територіальної належності. Промінантною особливістю є більша швидкість мовлення та швидкість артикуляції американських тинейджерів у порівнянні з відповідними параметрами мовлення британських тинейджерів. Мовлення американських тинейджерів чоловічої групи вирізняється найбільшим значенням швидкості мовлення (4,2 скл/с) та швидкості артикуляції (5,2 скл/с). Слід також зазначити, що швидкість мовлення та швидкість артикуляції жіночої групи британських тинейджерів є вищими за відповідні значення в мовленні хлопців-тинейджерів. В американському мовленні спостерігаємо протилежну тенденцію.

Мовленнева паузальна насиченість визначається як важлива характеристика мовлення. Коефіцієнт паузації (K_p) вираховувався як співвідношення сумарної тривалості звучання фрази з урахуванням пауз та сумарної тривалості звучання фрази без урахування пауз. Коефіцієнт паузації вимірюється у відносних одиницях. За умови збільшення паузальної насиченості коефіцієнт паузації K_p зростає.

Порівняємо значення коефіцієнта паузації та середньої тривалості пауз (t_{cp}) у мовленні британських та американських тинейджерів (табл. 2).

Таблиця 2

Темпоральні показники мовлення тинейджерів

Територіальна належність	Гендерна належність	Коефіцієнт паузації K_p (у відносних одиницях)	Середньопазуальна тривалість t_{cp} (мс)
Британські тинейджери	чоловіки	1,43	733
	жінки	1,30	563
Американські тинейджери	чоловіки	1,37	652
	жінки	1,27	528

Порівняння показників коефіцієнта паузації свідчить про те, що більш паузально насиченим є мовлення британських тинейджерів (чоловіче мовлення — $K_p = 1,43$; жіноче мовлення — $K_p = 1,30$), а менш паузально насиченим є мовлення американських тинейджерів (чоловіче мовлення — $K_p = 1,37$; жіноче мовлення — $K_p = 1,27$). Гендерні особливості мовлення проявляються в більшій паузальній насиченості чоловічого мовлення в порівнянні з жіночим у мовленні як британських, так і американських тинейджерів.

Усі зафіксовані міжсинтагменні та внутрішньосинтагменні паузи в мовленні тинейджерів класифіковані таким чином: 1) надкоротка пауза — до 200 мс; 2) коротка пауза — від 201 до 500 мс; 3) середня пауза — від 501 до 800 мс; 4) тривала пауза — від 801 до 1200 мс; 5) надтривала пауза понад 1200 мс.

Види пауз і частотність використання пауз у мовленні тинейджерів представлено у таблиці 3.

Аналіз паузального членування мовлення показав високу частотність використання коротких пауз. Менш частотними у використанні є надкороткі та середні паузи. Розподіл пауз у досліджуваному

мовленні тинейджерів показав, що темп їхнього мовлення варіює від швидкого до середнього. Вживання в мовленні різних видів пауз сприяє правильному акцентному виділенню наголошених складів. Найменш уживаними є тривалі та надтривалі паузи, які найчастіше не лише лімітують межі висловлювань, а й також є рекурентними на межі синтагм або навіть в їх середині. У мовленні британських тинейджерів надкороткі паузи є менш рекурентними в порівнянні з мовленням американських тинейджерів, у якому відсоток їхнього вживання є вищим. У розподілі середніх пауз спостерігаємо протилежну тенденцію. Зауважимо, що в жіночому мовленні як британських, так і американських тинейджерів превалюють тривалі паузи. У жіночому мовленні британських тинейджерів превалюють ще й короткі паузи в порівнянні з чоловічим мовленням.

Таблиця 3

Види пауз у мовленні тинейджерів

Територіальна належність	Гендерна належність	Види пауз (%)				
		Надкоротка	Коротка	Середня	Тривала	Надтривала
Британські тинейджери	чоловіки	16	38	32	10	4
	жінки	14	43	27	16	0
Американські тинейджери	чоловіки	23	35	27	7	8
	жінки	28	31	24	11	6

Висновки. Дослідження частотних та темпоральних особливостей мовлення британських та американських тинейджерів здійснювалося шляхом проведення комплексного інструментально-фонетичного аналізу. Встановлено спільні та відмінні просодичні ознаки, які маркують мовлення обох груп інформантів. Мовлення британських тинейджерів маркується: ширшим діапазоном ЧОТ, повільнішим темпом мовлення, тобто меншою швидкістю мовлення та артикуляції, більшою паузальною насиченістю та середньою тривалістю пауз, превалюванням коротких пауз та пауз середньої тривалості. Мовлення американських тинейджерів детермінується: вузьким діапазоном ЧОТ, швидшим темпом мовлення, тобто більшою швидкістю мовлення та артикуляції, меншою паузальною насиченістю, більшою кількістю надкоротких пауз у порівнянні з мовленням британських тинейджерів.

Перспективним напрямком подальшого наукового пошуку вважаємо проведення порівняльного аналізу частотних та темпоральних особливостей мовлення тинейджерів із інших англомовних країн, а саме Австралії, Індії чи Нової Зеландії.

Список літератури

- Білецька С. Ю. Варіативність просодичних параметрів у мовленні британської молоді (інструментально-фонетичне дослідження) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, 2017. 20 с.
- Boersma P., Weenink D. Praat: doing phonetics by computer [Computer program], version 6.4.02. URL: <https://www.fon.hum.uva.nl/praat/>
- Cameron R. Aging, Age, and Sociolinguistics. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Wiley-Blackwell, Malden MA, 2011. P. 207–229.
- COLT: The Bergen Corpus of London Teenage Language. 1993. Department of English. University of Bergen. URL: <http://korpus.uib.no/icame/colt/>
- Corpus of North American Spoken English. URL: <https://cc.oulu.fi/~scoats/CoNASE.html>
- Eckert P. Age as a Sociolinguistic Variable. *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell Publishers, 2007. P. 151–167.
- Fletcher J. The Prosody of Speech: Timing and Rhythm. *The Handbook of Phonetic Sciences*: 2nd Edition. Oxford : Wiley-Blackwell, 2010. P. 521–602.
- Helfrich H. Age Markers in Speech. *Social Markers in Speech*. Cambridge : CUP, 1979. P. 63–146.
- Laczky M. The Temporal Characteristics of Teenagers in Spontaneous and Rhetorical Speeches. *Journal of Linguistics and Literature*. 2019. 3(1). P. 29–34.
- Laver J. Principles of Phonetics. Cambridge : CUP, 1994. 707 p.
- Ignacio M. P. M. The Language of British Teenagers. A Preliminary Study of its Main Grammatical Features. *Journal of the Spanish Association of Anglo-American Studies*. 2011. Vol. 33. P. 105–126.
- Tagliamonte A. S. Teen Talk: The Language of Adolescents. Cambridge : Cambridge University Press, 2016. 298 p.
- Wagner S. E. Age Grading in Sociolinguistic Theory. *Language and Linguistics Compass*. 2012. 6 (6). P. 371–382.

References

- Bilecka, S. Yu. (2017). Variativnist prosodichnih parametrov u movlenni britanskoyi molodi (instrumentalno-fonetichne doslidzhennya). Avtoref. dis...kand. filol. nauk: 10.02.04. Odesa.
- Boersma, P., Weenink, D. Praat: doing phonetics by computer [Computer program], version 6.4.02. URL: <https://www.fon.hum.uva.nl/praat/>
- Cameron, R. (2011). Aging, Age, and Sociolinguistics. *The Handbook of Hispanic Sociolinguistics*. Wiley-Blackwell, Malden MA, 207–229.

- COLT: The Bergen Corpus of London Teenage Language (1993). Department of English. University of Bergen. URL: <http://korpus.uib.no/icame/colt/>
Corpus of North American Spoken English. URL: <https://cc.oulu.fi/~scoats/CoNASE.html>
- Eckert, P. (2007). Age as a Sociolinguistic Variable. *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell Publishers, 151–167.
- Fletcher, J. (2010). The Prosody of Speech: Timing and Rhythm. *The Handbook of Phonetic Sciences: 2nd Edition*. Wiley-Blackwell, Oxford, 521–602.
- Helfrich, H. (1979). Age Markers in Speech. *Social Markers in Speech*. Cambridge: CUP, 63–146.
- Laczky, M. (2019). The Temporal Characteristics of Teenagers in Spontaneous and Rhetorical Speeches. *Journal of Linguistics and Literature*, 3(1), 29–34.
- Laver, J. (1994). *Principles of Phonetics*. Cambridge: CUP.
- Ignacio, M. P. M. (2011). The Language of British Teenagers. A Preliminary Study of its Main Grammatical Features. *Journal of the Spanish Association of Anglo-American Studies*, 33, 105–126.
- Tagliamonte, A. S. (2016). *Teen Talk: The Language of Adolescents*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wagner, S. E. (2012). Age Grading in Sociolinguistic Theory. *Language and Linguistics Compass*, 6 (6), 371–382.

Стаття надійшла до редакції 12.12.2023 року